

Ramsāres konvencija

Publicēts: 04.04.2020.

Ramsāres konvencija

Konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” ir pieņemta 1971. gada 2. februārī (konvencija stājās spēkā no 1975. gada) Irānas pilsētā Ramsārē, tādēļ bieži šī konvencija tiek saukta vienkārši par Ramsāres vai arī par Mitrāju konvenciju. Oficiālais konvencijas nosaukums atspoguļo sākotnējo ideju, liekot uzsvāru uz mitrāju aizsardzību īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi. Tomēr laika gaitā ar konvencijas ieviešanu saistīto jautājumu loks ir paplašinājies, un tagad konvencijas mērķis ir nodrošināt visu veidu mitrāju aizsardzību un saprātīgu izmantošanu, atzīstot, ka mitrāji kā ekosistēmas ir ļoti nozīmīgi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, kā arī cilvēku labklājības nodrošināšanā.

Latvijā Ramsāres konvencija ir pieņemta un apstiprināta līdz ar likuma [„Par 1971. gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”](#) spēkā stāšanos 1995. gada 5. aprīlī, vienlaicīgi nosakot arī trīs Ramsāres vietas Latvijā.

Reizi trīs gados Ramsāres konvencijas sekretariāts organizē konvencijas dalībvalstu konferenci. Katra dalībvalsts uz šo konferenci sagatavo ziņojumu par konvencijas ieviešanu valstī. Latvijas gatavotā atskaite uz konvencijas dalībvalstu 12. konferenci, kas notika 2015. gadā, pieejama [šeit](#).

Kas ir mitrāji?

Saskaņā ar konvencijas 1. pantu, mitrāji ir palienes, zāļu un kūdras purvi vai ūdeņu platības – dabiskas vai mākslīgas, pastāvīgas vai pārplūstošas, kurās ir stāvošs vai tekošs ūdens, saldūdens, iesāļš vai sāļš ūdens, t.sk. jūras akvatorijas, kuru dziļums bēguma laikā nepārsniedz 6 metrus.

Kāpēc mitrāji jāaizsargā?

Mitrājiem ir nozīmīga ekonomiskā, zinātniskā, kultūrvēsturiskā un rekreācijas vērtība. Tie regulē ūdens režīmu, palīdz samazināt plūdus, veic ūdeņu attīrīšanu un papildina ar ūdeni gruntsūdeņus.

Mitrāji ir arī nozīmīgi klimata pārmaiņu samazināšanā, jo tie piesaista ievērojamu daudzumu (pat līdz 40%) no pasaules sauszemes oglekļa krājumiem. Mitrājus iznīcinot, tajos uzkrātais ogleklis atbrīvojas un atgriežas atmosfērā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu veidā.

Mitrāji ir dzīvesvieta neskaitāmām augu un dzīvnieku sugām. Cilvēki no mitrājiem iegūst dažādus materiālus (piemēram, niedres, kūdras un pārtiku). Mitrājiem ir nozīmīga loma gan dabā, gan cilvēka dzīvē. Mitrāju samazināšanās vai to iznīcināšana izraisa būtiskas negatīvas un dažkārt neatgriezeniskas sekas dabā, kam ir tieša ietekme arī uz cilvēku dzīvi un labklājību.

Mitrāji Latvijā

Nozīmīgākās mitrāju platības Latvijā veido vairāk nekā 12 400 upes un 2256 ezeri, kas ir lielāki par vienu hektāru, kopā ar mākslīgajām ūdenskrātuvēm aizņemot ap 3,7 % no Latvijas teritorijas. Nosacīti neskarti purvi aizņem 4,9 %, bet kopumā kūdras atradnes (tās veido purvi un daži slapjo mežu veidi uz kūdras augsnēm) aizņem 10,4 % no Latvijas teritorijas. Mazākās platībās Latvijā satopami citi mitrāju veidi – piekrastes pļavas, palieņu pļavas un citi dabiski un cilvēka veidoti mitrāji. Saskaņā ar mitrāju definīciju, arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča akvatorija līdz 6 metru dziļumam būtu pieskaitāma pie mitrājiem.

Ramsāres vietas

Ramsāres konvencijas 2. pants nosaka, ka katrai konvencijas dalībvalstij savā teritorijā jānosaka starptautiskas nozīmes mitrāji jeb tā sauktās – Ramsāres vietas. Lai kādu teritoriju noteiktu par Ramsāres vietu, tai jāatbilst vienam vai vairākiem [kritērijiem](#), piemēram, teritorijā regulāri uzturas 20 000 vai vairāk ūdensputnu. Valstīs, kas pievienojušās Ramsāres konvencijai (169), kopumā ir noteiktas vairāk kā 2200 Ramsāres vietas ar kopējo platību vairāk nekā 2,1 miljons hektāru. [Informācija par Ramsāres vietām](#).

Latvijā ar likumu „Par 1971.gada 2.februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi” noteiktas sešas Ramsāres vietas. Informācija [par Ramsāres vietām Latvijā](#).

Ramsāres vietas Latvijā

Nr.p.k.
Nosaukums latviešu valodā/ angļu valodā
Gads, kurā teritorija noteikta par Ramsāres vietu
Platība, hektāros
Kaniera ezers/Lake Kanieris

Engures ezers/ Lake Engure
Teiču un Pelečāres purvs/ Teicu and Pelecares bogs
Lubānas mitrāju komplekss/ Lubana wetland complex
Papes mitrāju komplekss/ Pape wetland complex
Ziemeļu purvi/ Northern Bogs

Informācija:

[Ramsāres konvencijas tīmekļa vietne](#)

[Datu bāze par Ramsāres vietām pasaulē](#)

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās ietilpst Ramsāres vietas:

[Kemeru nacionālais parks](#) (daļēji)

[Dabas parks „Engures ezers”](#)

Aizsargājamā jūras teritorija "Rīgas līča rietumu piekraste"

Teiču dabas rezervāts

Dabas liegums "Lielais Pelečāres purvs"

Dabas liegums "Lubāna mitrājs"

[Dabas parks „Pape”](#)

Aizsargājamā jūras teritorija "Nida – Pērkone" (daļēji)

Dabas liegums "Ziemeļu purvi"

<https://www.varam.gov.lv/lv/ramsares-konvencija>